

Poëzie alsof het hiphop is

RECENSIE THEATER Poëzie in tijden van oorlog? In dit explosieve rapconcert vóel je waarom het broodnodig is.

Doorgaans voelt een recensent wantrouwen wanneer een voorstelling als brandend actueel wordt gekapitteld. Maar *War of the beasts and the animals* verdient dat etiket. De voorstelling is geënt op het werk van de Russische auteur Maria Stepanova (1972), vorig jaar nog op de shortlist van de International Booker Prize en in eigen land al jaren een

kritische stem.

Stepanova claimt in haar gedichten de taal die anderen voor ideologische doeleinden misbruiken. Daarbij appelleert ze aan het collectieve geheugen, via gekende uitdrukkingen en citaten die een idee van gemeenschap oproepen. Alleen: door die vele 'samples' is die gemeenschappelijke grond zo versplinterd dat de lezer zich weer

op zijn subjectiviteit moet beroepen – een strategie die zowel artistiek betekenisvol als emanciperend is.

Nachtclub

Regisseurs Jorgen Cassier en Koen van Kaam, die eerder al uitdaginge literatuur vertaalden naar theater, kozen drie gedichten uit Stepanova's oeuvre: 'Spolia', 'War of the beasts and the animals' en 'The body returns' (in de Engelse vertaling van Sasha Dugdale). Door de vele Russische referenties zijn het best weerbarstige teksten, maar daar is niets van te merken bij Zuidpool, dat de vorm heeft aangenomen van een undergroundclub.

Op het podium staan dj Kris Strybos en vijf actrices: Sofie Decler, Evgenia Brendes, Taeke Nicolai, Scarlet Tummers en Anne-Laure Vandeputte. Is taal voor Stepanova bij uitstek een instrument dat je naar je hand kunt zetten, dan voegen zij de daad bij het woord. Zij brengen de poëzie alsof ze door Kae Tempest is bedacht, met raps en beats als munitie.

War of the beasts and the animals is dus een explosief concert, maar ook een proeve van wat poëzie vandaag vermag. Met het Russische geweld op de achtergrond had dit stuk een voorspelbare boodschap kunnen prediken. Het statement hier is straf-

De vijf actrices brengen de poëzie alsof ze door Kae Tempest is bedacht, met raps en beats als munitie

fer. Stepanova is de dichter die woorden als 'fascist', 'fetisj' en 'vadsig' laat muteren en van traditie weer iets dynamisch maakt. Alsof taal, waar de grond onder je voeten verdwijnt, je langs de achterdeur weer binnenlaat. Poëzie is een kracht 'onder de grond', aldus het slotgedicht.

Ontbloot die buik

Dit concert toont hoe vitaal die kracht is. Via de beat, die onverzettelijk doordringt tot je lichaam, en via de actrices, trefzeker met taalsalvo's. Mooi, overigens, hoe twee van hen hun zwangere buik ontbloten: geen traditie zo progressief, geen ondergrondse kracht zo onstuitbaar.

Gilles Michiels

War of the beasts and the animals Zuidpool. Speeldata op zuidpool.be. Zaterdag kunt u in DS een interview met Maria Stepanova lezen over de oorlog in Oekraïne.

★★★★☆

Het optreden van de vijf actrices toont hoe vitaal de kracht van poëzie is. © Kurt Van der Elst

Kostuums van Voetvolk gestolen

DANS Voetvolk is op zoek naar kleren, want die van hun dansers en muzikanten zijn gestolen.

Gistermiddag lazen we op de Facebookpagina van Maarten Van Cauwenberghe, samen met Lisbeth Gruwez de bezieler van Voetvolk, dat de kostuums van *Into the open* waren gestolen. Met dat dansconcert ontlastten ze vorige week iedereen in de AB nog van de door corona opgehoopte knaldrang. Onze recensente beloonde de voorstelling met vier sterren en gaf wie er niet bij was zo zin om naar het concert van morgen in Deinze af te zakken. Maar daar lijken zwarte onweerswolken zich nu samen te pakken.

Hallo Maarten Van Cauwenberghe? 'De diefstal was geen kwestie van voorbedachte rade. Het was niet iemand die uit was op die specifieke kleren of ons gezien had en onze kostuums wou. Het was echt *bad luck*. Een van onze medewerkers is de kleren gaan ophalen in de AB, heeft die met een computer in een grote tas gestopt en die is in het Centraal Station gestolen. Hij werd afgeleid door iemand die de weg vroeg.'

De kostuums waren het resultaat van intens puzzelwerk. 'Dat is altijd zo bij ons', zegt Van Cauwenberghe. 'We maken veel makkelijker een voorstelling dan de kostuums. We hadden ook nu weer van alles bij elkaar gezocht uit tweedehandswinkels, maar ook wat designerkleding en spullen uit China en Mexico.' En wat nu? 'We zijn Brussel en Gent aan het afschuimen voor nieuwe kleren. Ik zit hier in Brussel en ben bijna klaar met de muzikanten. Het komt wel in orde tegen zaterdag.'

'Ik kan me inbeelden dat de dieven teleurgesteld waren toen ze die tas openden,' zegt hij nog lachend. (lvv)

Dan toch geen groots en meeslepend leven

Toen eindelijk alles lukte

Van Maarten Westra Hoekzema. Gezien op 25/2 in Kunstencentrum Vooruit, Gent.

★★★★☆

RECENSIE COMEDY De in België wonende Nederlandse cabaretier Maarten Westra Hoekzema gunt ons in zijn tweede show een blik in het hoofd van een twijfelende artiest. Gelukkig kan pathetisch soms ook heel grappig zijn.

Comedians spelen doorgaans niet in de theaterzaal van de Vooruit, maar Maarten Westra Hoekzema positioneert zich graag ergens op de grens tussen comedy en theater (of hij wordt daar gepositioneerd). Of bij cabaret, dat kan ook, al was het maar omdat hij zich schikt naar de Nederlandse traditie van grote verhalen met een duidelijke rode draad – in dit geval dan wel zonder liedjes.

Het is ook een heel persoonlijk

verhaal dat Westra Hoekzema ons vertelt, over de moeilijke verhoudingen met zijn vader en broer, over de soms pijnlijke reacties op zijn eerste voorstelling en de worsteling met zijn status als artiest. Hij zal het allemaal wel wat uitvergrooten maar geeft zich intussen wel helemaal bloot, met alle pathetiek en hysterische emoties die erbij horen. Als zijn leven echt zo'n puinhoop is geweest, als hij echt zo geleden heeft onder stressstinnitus en angststoornissen en als hij echt zo geobsedeerd was door zijn Facebook-advertenties, dan kan daar alleen maar gitzwarte humor uit voortkomen. Dan is hij misschien inderdaad de 'depressieve cabaretier' die hij liefst nooit zou worden.

Maarten Westra Hoekzema. © rr

Dat betekent niet dat Westra Hoekzema ons niet hard heeft doen lachen. Na een lange aanloop haalde hij plots een herinnering op uit zijn puberjaren, hoe hij zijn ouders tot wanhoop probeerde te drijven door

met veel kabaal een antiburgerlijke rap van Osdorp Posse uit te braken. Of de ruzie met zijn broer die helemaal uit de hand loopt: zo over the top (en toch ook akelig herkenbaar) dat je het wel moet uitproesten.

Drank en drugs

Ooit droomde Maarten Westra Hoekzema van 'een groots en meeslepend leven'. Drank en drugs hebben hem daarbij niet geholpen, wel integendeel. Pas nu hij in psychotherapie is en alcohol heeft afgezworen, krijgt hij zijn bestaan naar eigen zeggen stilaan op de rails. En daar mogen wij dus getuige van zijn, en zelfs om lachen.

Karel Michiels